

KIS HÍR

A KUTNÁL. (Lásd a 310. l.)

20. szám. — 1874.

VII. kötet.

A VESZEDELMEZES POGACSA TÖRTÉNETE.

z én jó barátom, Ligeti ur, igen ügyes és vagyonos ügyvéd Budapesten. Hozzá igen derék, jószívű és vig kedélyű ember, ki lehetőleg jót iparkodott tenni mindenkivel, azokért pedig, a kiket különösen szeretett, örömmel áldozta volna mindenét. Azok közt pedig, akiket ily nagyon szeretett, volt egy kedves, piros-pozsgás jószág, akit barátom ha ölébe vett és összecsókolgatott, nem adta volna magát a félvilágért sem. Ez pedig nem volt más, mint egyetlen gyermek, a kilencz éves Piroska, egy kedves, szép leányka, ki nemcsak atyjának, hanem a mamának is kedvence volt.

A jó szülők csupa szeretetből meg lehetőszen elkényeztették Piroskát s a kis leányon ez csakhamar meg is látszott. Büntetlenül követett el mindenféle helytelen dolgokat s mert látta, hogy minden kívánsága teljesül, ő maga is teljesen boldognak érzé magát, nem is sejtve, hogy lehet még jobb valami is, mint elkényeztetve s másokat zaklatva és kinezva élni.

Egy reggel mamája épen a szobában dolgozott valamit, Piroska pedig kedvenc helyén volt, tudniillik az ablaknál széken állott, hogy jobban könnyökölhessen és kinézhesen az utcára. Mert a székeken, pamlagokon tetszése szerint hempergett s ez kedvenc mulatsága volt, mikor épen egyéb dolga nem akadt. Az pedig, hogy dolgot nem talált, nagyon is sokszor megtörtént.

„Kedves mama!“ kiáltá most hirtelen. „Jöjjön csak, hamar! Nézze csak!“

„Mi az?“ szölt a mama s oda ment az ablakhoz. „Azt a szegény asszonyt nézed, a ki oly betegesnek látszik és mégis oly nehéz terhet visz a hátán! Szegény asszony!“

„Nem! nem azt nézem... hanem ott, kissé tovább egy kis leány áll... nézze! Ah! mily gyönyörű kék ruhája van! Soha sem láttam ily szép kék színt. És hozzá szép fehér keztyűje is van.“

„No's, ezen nincs mit bámulnod. Hiszen neked is van kék ruhád... még pedig kettő is.“

„Igen, kedves mama, de a színe egyiknek sem oly szép, mint ezé... nekem az enyém nem tetszik... semmikép sem tetszik... föl sem veszem többé. Ugy-e, kedves mamácska, vesz nekem egy új kék ruhát, mely egészen olyan legyen, mint azé a kis leányé?“

„De hová gondolsz! Három kék ruha egyszerre!“

„Mikor kedvem van rá! Hiszen holnap ugysis megy mama a boltokba vásárolni, akkor majd én is elmegyek, ugy-e, mamácska? És akkor majd kiválasztjuk.“

„Ha épen oly nagyon óhajtod, nem bánom.“

Piroska leugrott a székről, tapsolt, tánczolt örömeiben s gyorsan folytató:

„És háromgombos szép fehér keztyűt is kapok?“

„Azt is, ha kedved van reá.“

A kis leány nyakába ugrott a jó mamának, összecsókolgatta s alig tu-

dott hová
azonban,
ablaknál,

„Nézzé
láthatsz v

Piros

kitekintett

anyjára.

„Nem

„Sem

szemközti

szomorú,

tözve s a

kát tart k

toll, írón

van, mel

gyermek

„Látó

tulajdonk

„Gon

nyom.“

val tartoz

oly bőség

god beté

szegény

rog? Ez

erre men

tékáját,

krajczárt

„Iger

Piroska s

dolgozott,

sztive az

„Nag

gény fiu

mégis ol

te nem s

mekeket,

„De

dott hová lenni örömeben. A mama azonban, ki még mindig ott állt az ablaknál, most visszahívta s így szólt:

„Nézz ki még kissé, most ismét láthatsz valamit.“

Piroska odaszaladt s kíváncsian kitekintett, de csalatkozva pillantott föl anyjára.

„Nem látok semmit,“ mondá.

„Semmit? Hát nem látod ott a szemközti kapuban azt a kis fiút? Mily szomorú, mily szegényesen van öltözve s arca mily sápadt! Egy kosárkát tart kezeiben s a kosárban gyufa, toll, irón s efféle krajczáros portéka van, meilylyel kereskedik. Még kicsi gyermek s már kenyerét kell keresnie.“

„Látom, látom“ szólt Piroska, de tulajdonképen oda se nézett:

„Gondolsz-e néha arra, kedves leányom,“ folytatá a mama, „mily hálával tartozol a gondviselésnek, hogy te oly bőségben élsz, minden kívánságod beteljesül, míg az utcán oly sok szegény gyermek éhezik és nyomorog? Ezt a kis fiút naponként látom erre menni és árulgatni szerény portékáját, melyen alig nyerhet egy-két krajczárt.“

„Igen, én is látom már,“ szólt Piroska szórakozottan s már arról gondolkozott, milyen szalagokkal legyen díszítve az új kék ruha.

„Nagyon sápadt és szomorú, szegény fiú!“ szólt ismét a mama. „És mégis olyan megnyerő képe van. Hát te nem sajnálsz az ilyen szegény gyermekeket, Piroskám?“

„De igen, remélem, eladja gyufáit

meg tollait, akkor majd lesz pénze. Különben mi közöm hozzá, ugy-e?“

A mama kissé kedvetlenül fordult el, csöngetett a szobaleánynak s meghagyta, hogy attól a kis fiutól ott az utcán vegyen néhány katulya gyufát, meg tollat, irónt, akár van rá szükség, akár nincs, csak hogy néhány krajczárt kapjon szegény. Ez meg is történt s a szegény fiú látható örömmel ment tovább, Piroska pedig néhány perczel később oly tökéletesen elfelejtette már az egészet, mintha soha sem látta volna.

Másnap bevásárolták a ruhát, meg a keztyűt is. Piroska maga is ott volt a boltban s egyszer, a mint mamája épen apró pénzt adott egyik boltban, a kis leány egy különösen fénylő pénzdarabot pillantott meg az erszényben. A csillogó pénzdarab az erszény külön részében egymagában volt, s Piroska, a mint megpillantá, rögtön odaugrott a mamához.

„Kedves mama, adja nekem azt a szép fényes huszkrajczárost,“ s mindjárt utána is nyúlt es elvette.

„Tedd vissza, Piroskám,“ felelt a mama. „Ez hamis pénz, nem tudom, hogy jutottam hozzá.“

„Hamis?“ szólt Piroska bámulgatva a fényes pénzdarabot. „Hiszen olyan szép, olyan fényes!“

„Mégis hamis. Adok neked más, igazi huszkrajczárost, mert amannak úgy sem veszed hasznát, nem kapsz érte semmit.“

„Nem, nem, nem! Nekem épen ez tetszik, ez legszebb és ha venni aka-

rok valamit, szeretném látni, hogy ne fogadnák el!”

„Azt majd meglátod,“ szölt a mama nevetve. „Nem bánom, tartsd meg, de én többé ki nem cserélem.“

Piroska pedig, ha egyszer pénzt kapott a kezébe, nem nyugodott addig, míg tul nem adott rajta s akár mennyit kapott, mindig el tudta költeni, még pedig nem épen holmi okos dolgokra. Most is alig várta, hogy kimenjenek a ruhakereskedesből s csakhamar megállt egy czukrász-bolt előtt, melyben minden áron vásárolni akart valami édességet. Be is ment és válogatott mindenfélét husz krajczár erejéig, de midőn a pénzdarabot átadta, a boltos, miután azt az asztalon megpróbálta, visszaadá s így szölt:

„Kérek mást, ki-asszony, ez hamis.“

„Hamis? No hát odaadom tiz krajczárért.“

A boltos nevetett s megmagyarázta a kis leánynak, hogy az a pénzdarab semmit sem ér, ha tehát más pénze nincs, nem kaphatja meg a süteményt. Piroska tehát zsebre dugta a hamis huszkrajczárost és kiment.

„Kedves mama, adjon nekem egy másik huszkrajczárost, ezt visszaadom.“

„Csak tartsd meg, Piroskám. Előbb kínáltalak, akkor nem akartál reám hallgatni. Máskor hallgass a mama tanácsára s akkor nem jutsz olyan pénzhez, melyen nem tudsz tuladni.“

Piroska most már nagyon szerette volna, ha valamiképp kicserélhetné azt a roszt pénzdarabot. Még egy kísérletet tett, — a papájánál, a ki bizonyosan mindig járt kicseréli egy igazi huszkrajczárossal. De mily nagy volt meglepetése, mikor a papa tréfára vette a dolgot és azt mondta, hogy az a huszkrajczáros legfeljebb egy

krajczárt ér, ad tehát neki egy szép — rézkrajczárt. A hamis pénzdarab tehát ott rekedt Piroska zsebében s nem

tudta, mit csináljon vele. Épen a mint a mama előre megmondta.

Másnap a mama a konyhában csinált valamit s Piroska meg nem állhatá, hogy kissé be ne kandikáljon, mi történik ott? Hát biz' ott épen pogácsát sütöttek; a tészta már készen volt, a pogácsák is szépen kiformálva, csak be kellett tenni a sütökemenczébe. Piroska köz-

GYERMEK ÖRÖMÖK.

I.

Vén, vak hótás böles kutyája
Szépen állva kéreget,
Tesztek krajczárt tanyérfára,
Szívem olyan nagyon szánja
Azt a szegény öreget!

lebb lépett vizsgálódó pogácsa, mint a tö

„Ah! nagy!“ ki gyobb ez,

„Mer nek,“ fele

„És előre ör hogy biz az ő szám az a szé pogácsa.

„Eml arra a szegény k kit teg láttunk a czán? mama.

„Nem nem einl felelt Pi egy kövé mazsolát a pogács

„De é szem . . . tehát mi eszembe

finak cs is egy n jön ismé gyobb m mert a p pénzt du csak fog

lebb lépett s a mint ott kíváncsian vizsgálódott, szemébe tünt egy nagy pogácsa, mely háromszor akkora volt, mint a többiek.

„Ah! Ez az egy pogácsa milyen nagy!” kiáltá csodálkozva. „Mért nagyobb ez, mint a többi?”

„Mert azt külön szántam valakinek,” felelt a mama.

„És kinek?” kérde Piroska, már előre örvendve, hogy bizonyosan az ő számára lesz az a szép nagy pogácsa.

„Emlékszel arra a sápadt, szegény kis fiura, kit tegnapelőtt láttunk az, utcán?” szölt a mama.

„Nem biz' én, nem emlékszem” felelt Piroska s egy kövér szemű mazsolát kilopott a pogácsából.

„De én emlékszem . . . azóta is mindennap látom. Ma tehát midőn a pogácsasütéshez fogtam, eszembe jutott, hogy annak a szegény fiúnak csinállok egy jó napot, sütök neki is egy nagyobbacska pogácsát s ha erre jön ismét, kiküldöm neki. De még nagyobb meglepetést is készítettem neki, mert a pogácsába egy huszkrajczáros ezüst pénzt dugtam s majd ha ketté töri, ugyan csak fog örülni e titkos ajándéknak.”

Piroska elfintorította arcát s egy szót sem felelt. Roppantul csalódott várakozásában és meg sem foghatá, hogy lehet az, hogy más számára is készül valami és nem csak csupán az övé minden. Egy olyan koldusgyereknek sütni ily szép pogácsát . . . és még egy igazi, valódi huszkrajczárost is rejteni belé, mikor mindezekre ő maga is vágyódott, — hogy ne boszantotta volna ez az olyan elkényeztetett leánykát.

Kevéssel később a mama néhány perczre távozott a konyhából, Piroska pedig ott maradt s megint csak a pogácsára bámult.

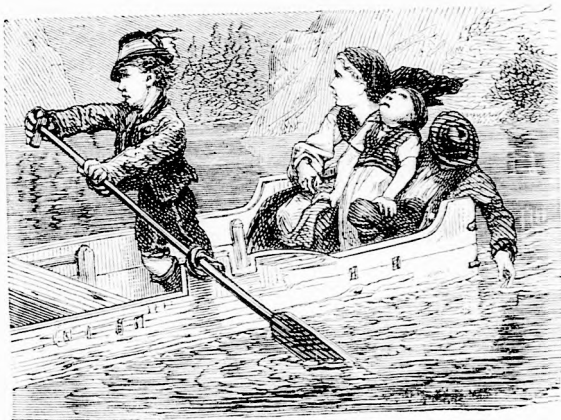
„Hm! egy nagy pogácsa és hozzá még egy igazi huszkrajczáros annak a koldusgyereknek, — nekem pedig semmi!” gondolá bosszusan.

„Nem! ezt nem türhetem. Ha már a pogácsát megkapja legalább a pénz legyen az enyém. Teszek helyébe mást.”

„Ezzel elővett egy kést és a pogácsából kivette a pénzdarabot; aztán zsebébe nyult, kihuzta azt a hamis huszkrajczárost és betette a pogácsába. Aztán szépen összeigazította ismét a pogácsát, úgy hogy senki sem ismerte meg, hogy valaki hozzányult.”

GYERMEK ÖRÖMÖK.

II.

Duna mentén a lakásunk
Dunán bátran csónakázunk
Hajós ember az apánk,
Hajó, csónak a hazánk.

Most már tehát volt Piroskának egy igazi huszkrajczáros ezüst pénze; kissé ragadós volt ugyan a téasztától, de ezzel a kis leány nem törődött. Teljesen meg volt magával elégedve, hogy az a haszontalan, hamis huszkrajczáros nincs többé a zsebében.

(Folyt. köv.)

A K U T N Á L.

(Képpel a czimlapon.)

Jaj beh forró ez a nyár!
Szinte elolvadok már
Torkom a szomjtól rekedt,
Egy kis vizért epedek.

Itt van a kut, látom jól,
Benne víz a javából,
Ámde mármost hogy igyunk,
Mikor nincsen poharunk?

Ez még se baj, ámde nézd,
A kut csapjához hogy érsz?
Egy ölnyre magasan,
Tekint ránk le gunyosan!

No még ez a baj se nagy,
Mutasd meg, hogy ember vagy!
Fölmászni egy öltre. még
Nem olyan nagy mesterség.

Igy ni! Most huzd pajtikám,
Vizre tátva áll a szám,
Tiz itezét is megiszom,
Vagy huszat is, — meg bizony.

Uhuhú! mily vizsugár!
Ennyi tán már mégis kár.
Szamba nem fér ennyi be,
Fülem, orrom mind tele.

Nyakamon is végig fut,
Hátam egy nagy vízi ut,
Jaj! Ne huzzad! Hagyd el már!
Sok a jóból is megárt.

A K I S F É L T É K E N Y .

Ez a pohár az enyém,
Az bizony,
Tejet, vizet ebből csak
Én iszom.

Másnak soha oda nem
Engedem
Az ágyba is jönnie
Kell velem.

S ha kávéról vagy tejről
Álmodom,
Poharam minljárt oda
Tarthatom.

K E R T É S Z K E D É S .

(Képpel a 312. l.)

KAPÁLGATNI, gyomlálgatni, —
Tréfásabb van e valami?

Nyesegetni a gazt, cserjét,
Ki ne lenné ebben kedvét?

Hát még aztán az öntözés,
Milyen kedves idétöltés!

Tudni még csak azt szeretném:
Az is ép így szól-e, mint én,

Ki mindezt tovább folytatja,
Mint a meddig — mulattatja.

AZ

nyelme
pedig a
minder
nek ke
lét, per
már na
sánta is
rette a
miatt.

Az
tocskál
mert na
lén s
asztalon
észreve
hivatlan
megéke
tolvajt
egérfog

K
rek, —
elkerül
Kormo
lódott
kénk r
a macs
örizked

H
lepetés
látta, p
be van
már es
s ily s

AZ EGÉRKE ÉS A PERECZ.

VOLT egyszer egy kis egérke. Igen gazdag kis egérke volt, mert egy boltocskának csöndes, kényelmes zugában lakott, a boltocskában pedig a jó öreg Borcsa néni árulgatott mindenfélét, a mi szegényebb embereknek kell: tüt, czérnát, szappant, zsemlet, pereczet stb. Szegény Borcsa néni már nagyon öreg, félig vak és nagyon szánta is volt, de azért mindenki szerette a faluban jósága és nyájassága miatt.

Az egérke tehát ott éldegélt a boltocskában s nagyon pompás dolga volt, mert naponkint jóllakott a sajton, zsemlien s egyéb jó portékán, melyek az asztalon kirakva valának. Hanem végre észrevette Borcsa néni, hogy itt valami hivatlan vendég lakomázik s a jó csemegeket egy nagy szekrénybe zárta, a tolvajt pedig meg akarta csipni s egy egérfogót helyezett el a sarokba.

Köszönöm szépen! ebből nem kérek, — gondolá az egérke és ovatosan elkerülte a veszedelmes csapdát. A nagy Kormos czicza szintén hasztalan leskelődött utána, nem tudta megfogni. Egérkénk már sokat hallott és tapasztalt a macskák veszedelmes körmeiről és őrizkedett közjök jutni.

Hanem az nagyon szomorú meglepetés volt a kis egér számára, mikor látta, hogy minden jó eledel gondosan be van zárva a nagy szekrénybe. Most már csak itt-ott talált egy kis morzsát s ily sovány koszton napról napra so-

ványodott és nagyon szerencsétlennek érzé magát.

Volt pedig Borcsa néninek egy rendes vásárlója, a kis Rózsika, a kántor ur hat éves leánykája. A nagyapa nagyon szerette a kis leánykát és mindennap adott neki egy krajczárt, hogy magának egy pereczet vegyen. Sietett is Rózsika mindig, amint a krajczárt megkapta, Borcsa néni boltjába s ott eljátszadozott a jó öreg nénivel. Rendes szokása az volt a kis leánynak, hogy a krajczárral kopogatott az asztalon, aztán ott hagyta a krajczárt s ő maga elbujt kívül az ajtó mögé. Borcsa néni pedig, ki a bolt hátsó részében ült, lassanként elősántikált s már tudván Rózsika szokását, egy pereczett odatet az asztalra, a krajczárt pedig elvette és az asztalon levő kis fa tálacskába tevé. A kis leány aztán előbujt, elvette pereczét és ezt jóízűen rágicsálva elszaladt.

Történt egy napon, hogy az egérke a bolt egyik sarkából, ahol nagy szomorkodva és éhesen ült, meglátta ezt a dolgot. Eleinte nagy könyecseppet törölt ki szeméből farkinczájával, arra gondolván, mily jó volna neki is egy ilyen perecz; de aztán hirtelen így szólt magában:

„Ohó! Hiszen ez pompás gondolat. Ha így lehet hozzájutni a pereczhez, vajjon nem sikerülne é ez nekem is?”

Gyorsan odaszaladt tehát az asztalra, nagy bajjal kikaparta a fa tálacskából a krajczárt, szájába vette s nagy koppanással az asztalra ejté, azután elbujt.

Az öreg Borcsa néni azonnal elő-

sántikált ismét s látván a krajczárt, így dörmögött:

„Hm! Már megint Rózsika? Ugy látszik, ma kivételképen két krajczárt kapott a nagypától. No jó, csak meg ne ártson. Itt van, ez a legszebb perecz valamennyi közt; de aztán vigyázz ám, kicsikém, meg ne rontsd a gyomrodat.“

Ezzel visszament ülőhelyére s alig tűnt el, az egérke előrohant, fölkapta a pereczet és elbujt vele a zugba.

„Ezt már aztán érdemes rácsálni, — bizony ideje, hogy végre egy jó falathoz jutottam; már azt hittem, hogy éhen kell halnom.“

És oly hón nekifogott a falatozásnak, hogy rövid idő múlva egyetlen morzsácska sem maradt a pereczből.

Mivel pedig az első kísérlet így pompásan sikerült, egérkénk másnap újból megtette és megint sikerült, és így még többször, úgy hogy ismét oly kövér lett, hogy a cziczának bizonyosan

fájt rá a foga, ha meglátta. Borscsa néni azonban minden este nagy zavarba jutott, mikor a pénzét összeszámította; akármiképp forgatta a dolgot, egy krajczárral mindig kevesebb volt, mint a mennyinek lenni kellett volna. Eleinte azt hitte, hogy csak téved, mert hát

nagyon öreg már, könnyen elfelejti, mennyit adott el. De utóljára mégis csak el kellett hinnie, hogy itt valami hiba van a dologban.

Igy tartott ez néhány napig, midőn Rózsika egyszer megint a boltba jött s már meguntván a tréfát, nem bujt el, hanem bevárta Borscsa nénit, ki így szólt hozzá:

„Hallod-e, Rózsikám, a nagypa nem

jól teszi ám, hogy két pereczet hagy vend naponként; az sok ilyen kicsi leánykának, majd meglátod, meg fog ártani.“

Rózsika nagyot bámult e szavakra. „Kedves nénike, hiszen én csak egy pereczet veszek naponként, nagypa csak egy krajczárt ad.“

KERTÉSZKEDÉS. (Lásd a 310. l.)

Ekkor aztin Boresa néni még kevésbé tudta, hányadán van s végre így szólt:

„Akkor hát nem tudom, mi történik a boltomban. Nyomába kell jutnom. Jöjj csak, Rózsikám, meglessük, ki jár ide a perezcert. Én nem tudok jól el-

bujni, de te kicsiny vagy, elrejtőzhetel ide az ajtó mögé.“

Rózsika tehát elbujt és vártak szép esőndesen. A kis egérke, különben is már nagyon neki levén bátorodva az eddigi sikerektől, csakhamar előbujt, fölkapaszkodott az asztalra s Rózsika

A VÁNDOR MADARAK. (Lásd a 314. l.)

nagy bámulatára előkaparta a krajczárt, kopogott vele és gyorsan elbujt; midőn pedig egy perezcet odatettek és ismét elrejtőztek, az egérke előjött és sietve elfutott a perezczel.

Ekként tehát meg volt fejtve a

titok. Boresa néni kezdetben haragudott, de aztán Rózsikával együtt nagyon nevetett az egérke ravaszágán és így szólt:

„No, egérke, amiért olyan ügyes voltál, megbocsátok és ezentul sem

bántalak, sőt mindennap megkapod preczedet.“

És úgy is történt. A jó Borcsa néni mindennap pontosan megadta egérkéjének az ebédet s az emberek sokszor odamentek, hogy rejtekhelyről nézzék, miképen jön az egérke az asztalra, hogy a krajezárt megkopogtassa és haza vigye a jó ebédet.

A R E M E T E.

(Képpel a 318. l.)

Csöndes magányban, lombos fák alatt.
Honnán minden zaj messze elmarad,
Ahol csak egy-egy kis madárka zeng, —
Úl a remete s mélyen elmereng.

Nagy könyvből olvas. Nem hiu regék,
Amivel a könyv lapjai telvék,
Nem vonzza lelkét többé semmi más,
Csak ami vigaszt nyújt: a Szentírás.

Élt hajdan ő is fényes életet,
Gazdag kincseknek is örvendhetett;
De jött a balsors, — s kincs és boldogság
Egyszerre tova tűntek s elhagyák.

Csöndes magányban keres most vigaszt,
A Szentírásban megtalálja azt,
S a mint olvassa át meg át megint:
Enyhülni érzi a nagy lelkét.

A V Á N D O R M A D A R A K.

(Képpel a 313. l.)

Még forrón süt a napsugár
Az ég oly tiszta, kék,
S te néked, oh vándor madár,
Már nem kell e vidék?

Oly hűtlen a ti szivetek
Ti vándor madarak!
Ma itt rakjátok fészketek,
Holnap más ég alatt.

Soha, sehol sincs nyugtotok!
S mégsem untok belé?

Tavaszkor hozzánk szállotok,
Őszkor meg dél felé.

Ti, ott fent a fejem fölött,
Északról jöttetek,
Honnán a nyár már megszökött
S fenyeget a hideg.

Isten hozott! lássátok, itt
Még nyár van, még meleg,
Maradjatok egy hónapig.
Aztán, — ám menjetek!

Északra fel, majd délre le,
Örökös vándorlás!
De ha már meg kell lennie,
Szerencsés utazást!

A Z E R D Ő B E N.

(Képpel a 320 l.)

Forró nyáron, hűs erdőben
Kis lány mohát szedeget,
Dalolgat is közben-közben
Egy-egy vidám éneket.

„No, ez mára már elég lesz,
Menjünk haza idején, — —
Jaj istenem, ez minő nesz?
Egy idegen jó felém.

Kutyája van, meg puskája,
Ha rossz ember, jaj nekem!
Hallottam, sok zsvány járja
Az erdőt e helyeken.“

„Hej, kis hugom, ne ijedj meg,
Eltevedt vadász vagyok,
Mutasd nekem, merre menjek,
Vadászlakhoz hol jutok?“

„Én is oda megyek épen,
Vadász ur, jöjjön velem.“
S kutya, puska, vadász szépen
Im a kis lánynyal megyen.

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉK.

Kis olvasóim közül azok, kik már tanultak földrajzot, bizonyosan tudják, hol keressék a térképen az északi sarkvidéket.

Messze északon van ez a zord tájék s ha rá gondolunk, kétszeresen örvendünk, hogy mi itt a szép Magyarországon élünk. Van ugyan nekünk forró nyárunk, de csak éppen annyira, hogy jól megéri a buza és a szőlő; van néha csikorgó hideg tél is, de azért pompásan lehet a jegen mulatni s oly jól esik a fűtött kályha mellett üldögelni! Hanem az a tél, mely ott fent az északi sarkvidéken uralkodik, az egészen más forma, ott bizony nem hiszem, kis olvasóim, hogy nagyon szeretnétek a jegen csuszkálni és hóbabát építeni.

Fokozatosan a mint észak felé utazunk, mindinkább hidegebb és zordonabb országokba jutunk. Svédország (nézzétek meg a térképen) déli részei még csak türehetőek, hanem a mint följebb utazunk, mindinkább gyérül a lakosság, a vilék pedig kopár, alig-alig terem valami olyan növény, mely az embernek táplálékul szolgálhatna. Végre eljutunk oda, a hol már csak a lapp-ok (egy alacsony természetű, nagyon nagyon hatramaradt nép) laknak. Ezek már nem igen élnek rendes falvakban, hanem inkább kunyhókban s majdnem összes vagyonuk iramszarvasokból áll; e szarvasokat fogják be szánkáikba, a húst megeszik, a bőrből ruhát készítenek. Már ezeknek is nagyon szomorú az életök, a

kegyetlenül hideg tél kilencz hónapon át tart és ha néhány hétre ki is tavaszodik, szántani nem lehet, mert itt meg nem érik már semmi. A vidék kopár, a magas hegyek sziklaormai csúcsokon nyulnak a magasba s csak aljukon láthatni ritkás, elkenyszeredett fenyves erdőket.

Hanem ez még megjárja, ez valószínűs paradicsom az igazi sarkvidékhez képest. A bátor utas, ki még tovább akar jutni, hajóra ül és veszedelmes hajózás után eljut arra a vidékre, a hol örökös tél uralkodik. A tengeren óriási jéghegyek usznak s ha itt-ott egy szigetre bukkanunk a tengerben, azon sem találunk semmiféle növényzetet. A téli napok itt nem olyanok mint nálunk, — nem rövidek, hanem épséggel nincs is nappal, hetekig tart az olyan idő, hogy a napot nem látják s folytonosan éjjeli sötétség uralkodik; e sötétségen csak az enyhit némileg, hogy

megjelenik az északi fény, mely abból áll, hogy az égbolt lángpirossá válik, mint nálunk a felhők napszálltakor. És nemcsak növényzet nincs, hanem állat is csak igen kevés: jeges medve, bizonyos róka-faj s néhány tengeri madár. Ellenben a tengerben nagy számmal vannak czethalak, fókák és kisebb-nagyobb halak roppant tömegei.

És mégis, e szomorú helyen is laknak még emberek, — de milyen emberek! Ha egy eszkimo — így hívják őket, — elétek kerülne, bizony alig tudnátok hamarjában, ember-e vagy valami vadállat? Törpe termetű, buta arcú szerencsétlen emberek ezek, kiknek fogalmuk sincs semmiről a világon. Télen át a magas hóban vájnak maguknak

kunyhót s eledelök halból, fóka és medve husból áll. Halcsontból készítenek fegyvert s ezzel vadásznak; a fóka és jegesmedve bőrét azon módon nyersen magukra öltik s ebből áll ruhájok; a halzsirt nyersen iszszák meg.

E vidékre évenként el-eljárnak délibb fekvésű országokból a czethalászok, mert itt különösen bő zsákmányra tesznek szert, ámbar viszont nagy veszedelmek fenyegetik, mert a kegyet-

len tél csak néhány hétre enyhül kissé s ha a hajósokat ott lepi meg, akkor nem menekülnek többé, a hajó befagy és jó szerencse, ha télen át a jégtorlaszok össze nem törnek. Az eszkimók szörnyen megbámulják az idegeneket s kezdetben csak félve közelednek; de mikor látják, hogy a hajósok nem bántják őket, lassanként nekibátorodnak és elmennek a hajóra is. Ha látják a halászok, hogy oly helyre jutottak, a hol

bő halászatot remélhetnek, kiszállnak a partra s építenek maguknak apró házakat, melyek szintén csak kunyhók ugyan, de a szegény eszkimók szemeiben valóságos paloták, a minökről ők még álmodni sem tudtak.

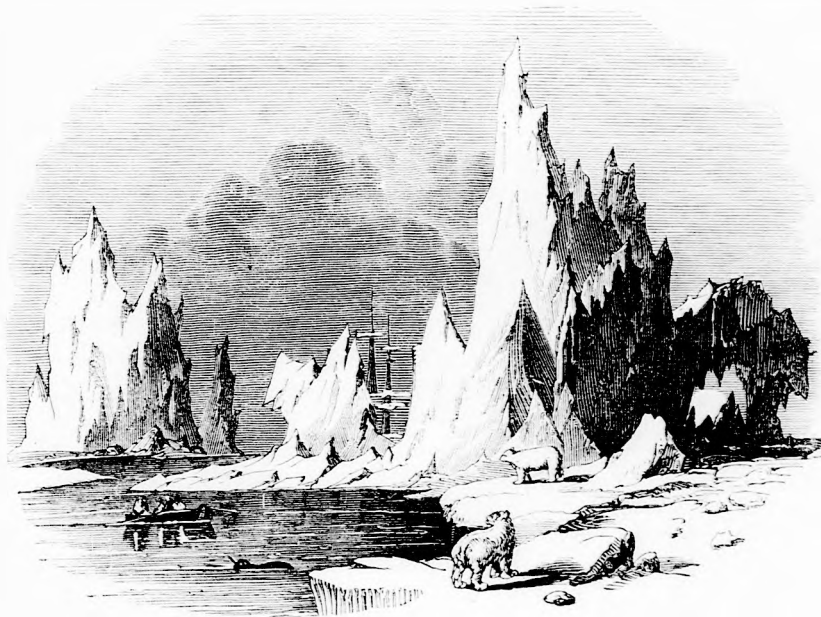
De még itt sincs vége. Azután, még feljebb

észak felé, végtelen jégtenger terül el. Itt már többé semmiféle emberi lény sem él; a merre a szem lát, mindenütt csak hó és jég, jéghegyek, jégmezők, uszva a tengerben. Csak a jeges medve sétál czammogva a jégtáblákon, majd beugrik a vízbe halat fogni, mert ebből áll eledele.

Bátor férfiak régóta meg-megkísérelték kifürkészni, meddig terjed ez a jeges vidék és mi van rajta túl? Tudó

sok és vakmerő hajósok több ízben szövetkeztek, hogy kikutassák az északi sarkvidéket és valóban sok új dolgot is fedeztek föl; de sok ily derék utazónak, ki a tudomány érdekében fáradozott, életébe került a merész kísérlet. Mert a hajózás ezen ismeretlen je-

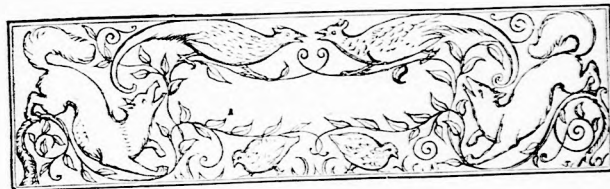
ges tengeren roppant veszedelmekkel jár és ha a hajót az uszó jéghegyek összetörik, akkor az emberek, a kik a hajón voltak, oda vesznek, még ha sikerül is a hajóból kiugrálniok a jégmezőre. Mert itt száz meg száz mért-földnyire vannak minden emberlakta

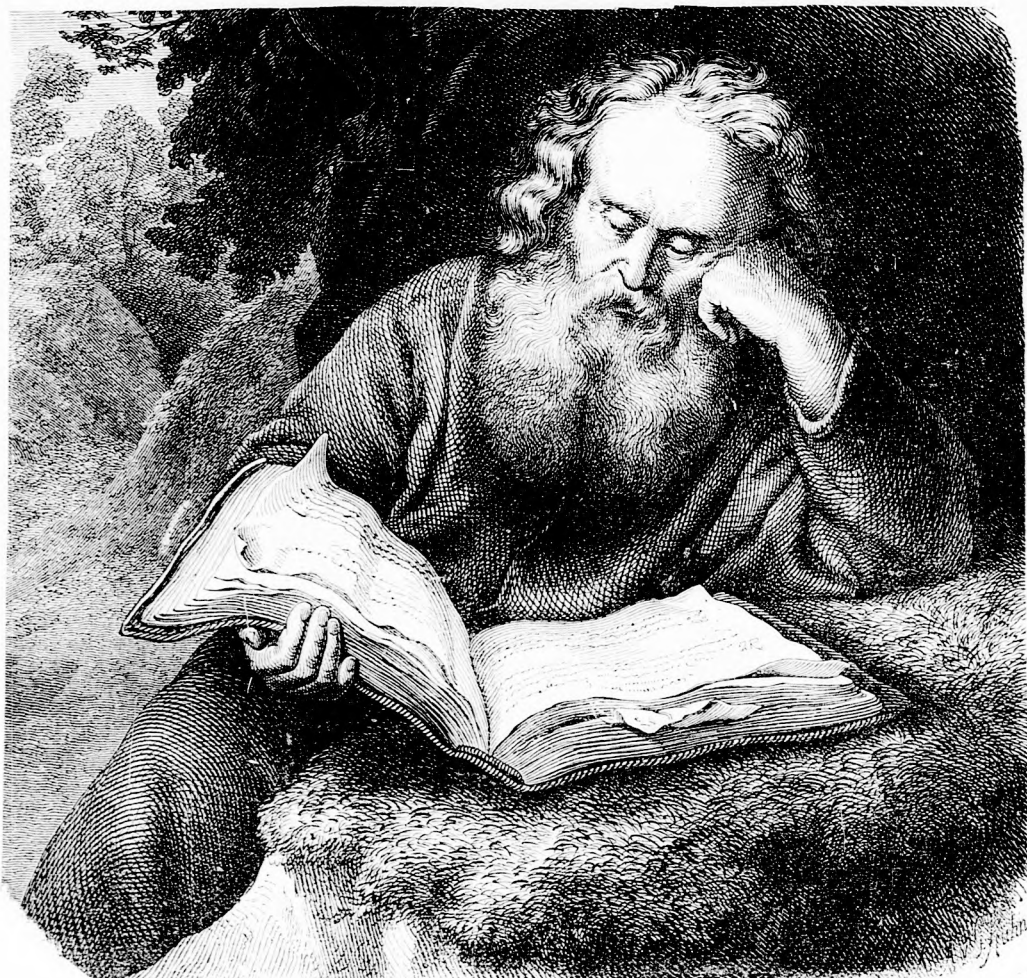

vidéktől s a ki meg nem fagy, az rövid idő alatt éhen vesz, vagy a szörnyű jeges medve körmei közt leli halálát.

Épen most is oda van egy ilyen hajó, melyen a mi magyar hazánkból is vannak tudományszomjas, bátor férfiak. Most két éve indultak el egy

szép, erős hajón, de most már nagy aggodalmat ébreszt sorsuk, mert több mint egy esztendeje, hogy semmi hír sem érkezett róluk. Adja az egek ura, hogy baj ne érje őket ott azon a szörnyű vidéken, hanem szerencsésen vissza-kerüljenek hozzánk!

A REMETE. (Lásd a 314. l.)

T A L Á N Y O K .

or	
á	

V	
'L	cz

--	--

Talpra Jani!

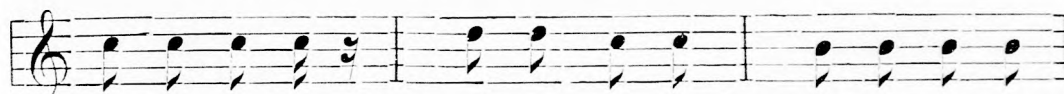
Szövege a „Kis Lap“-ból.

Népdalra alkalmazá : Kohányi S.

Élénken

Talp - ra gye - rek, Talp - ra Ja - ni, Pró - bálj ma - gad

Meg - ál - la - ni! A - nyád fűt - je, szi - vem Jan - kó,

Lassan

Ne le - gyen ke - zed - ben man - kó. Mint ma - dár - ka

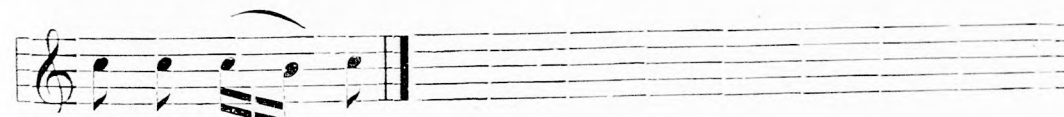

ma - gad száll - ni: Ma - gad lá - bán ta - nuj jár - ni!

Élénken

Fér - fi így lesz be - lö - led nagy — Talp - ra Ja - ni.

hisz ma - gyar vagy!

AZ ERDŐBEN. (Lásd a 314. l.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, bálvány-utca 9. sz.
Nyomatott Deutsch testvérek könyv- és könyomdai műintézetében Budapesten. Ára negyedévr: 1 frt. 20 kr.
Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.